

**Тіньова оренда землі сільськогосподарського призначення:
стан проблеми, наслідки для державного бюджету
та способи протидії**

Михайло Соколов

Кесарев Консалтинг, Керуючий партнер

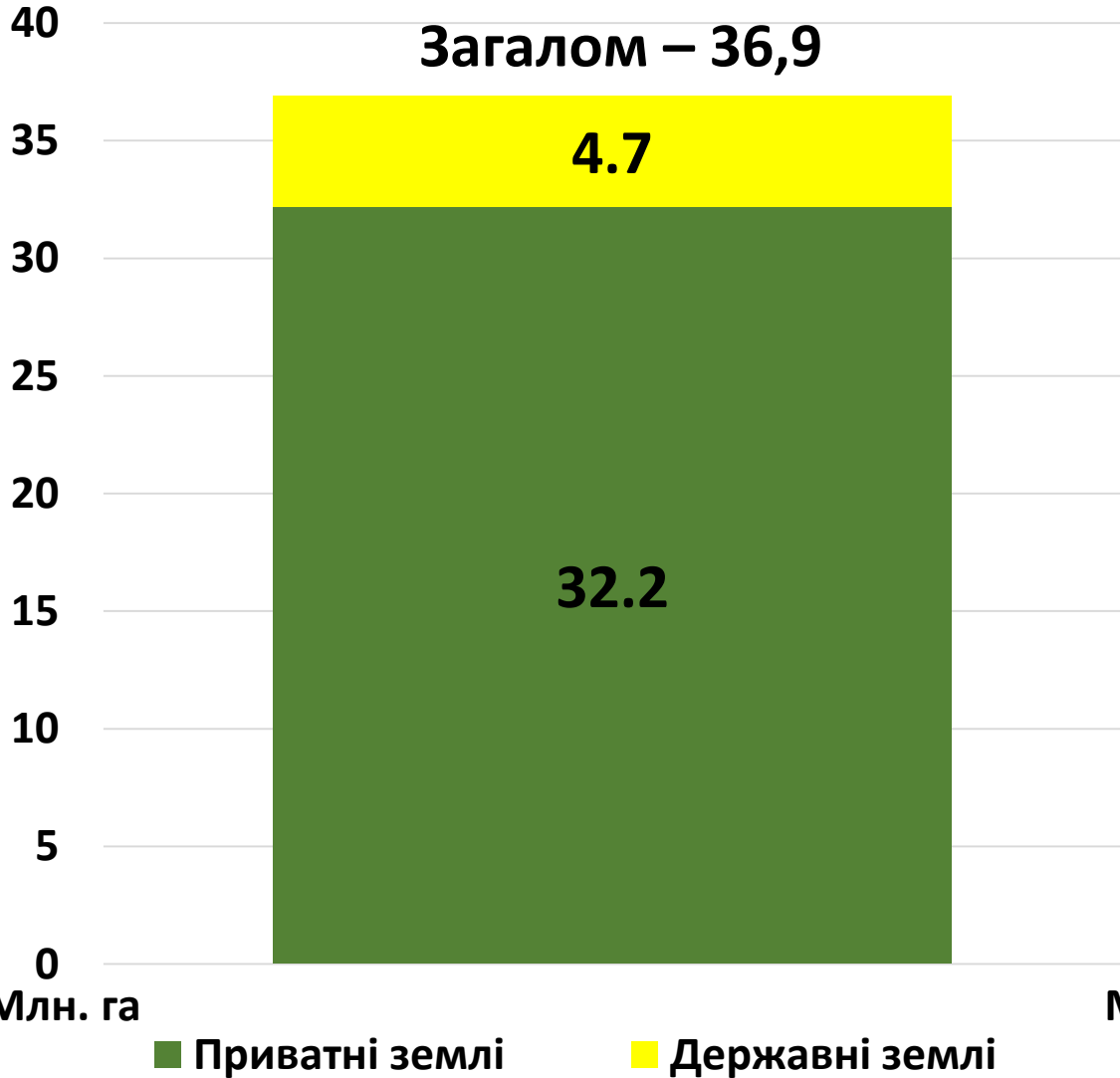
KESAREV
— consulting —

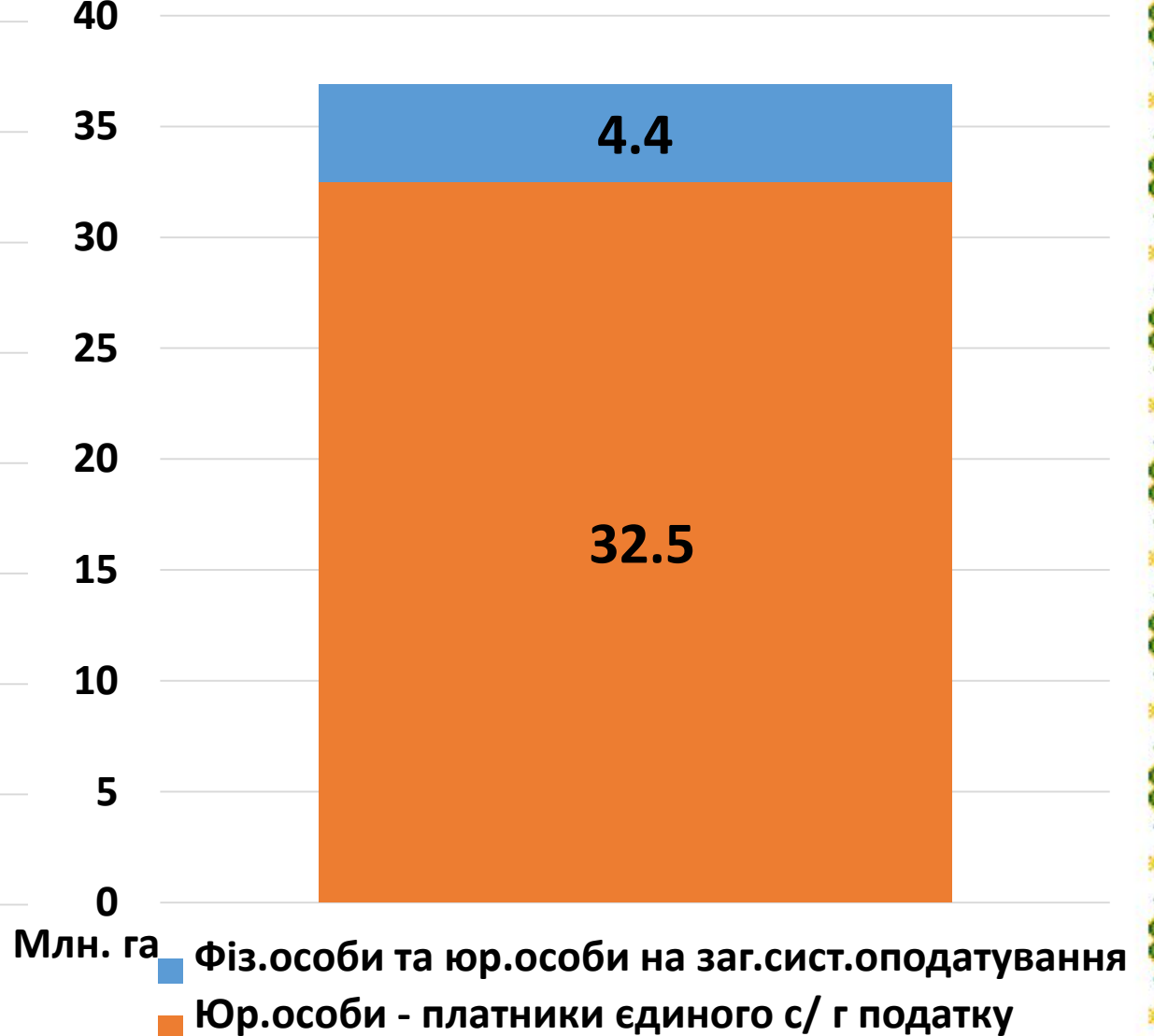
2014 РІК

Земля, що може бути здана в оренду
(Дані ГЗК, вся територія України)

Загалом – 36,9

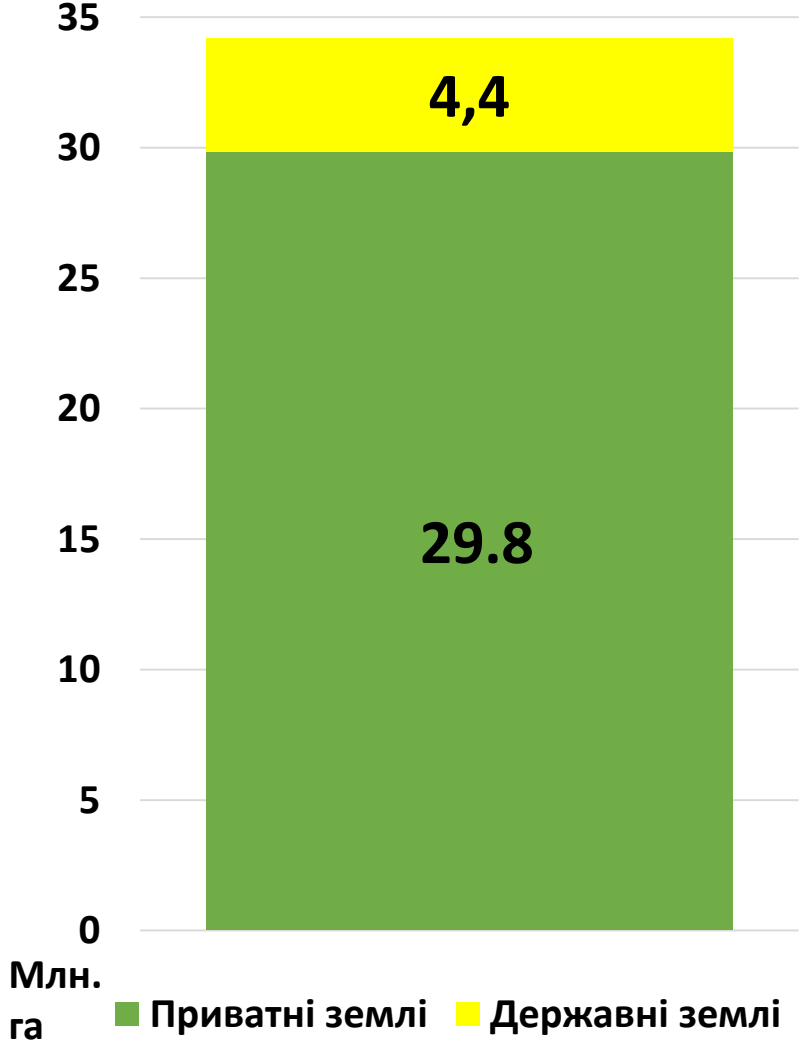

Земля в офіційному обробітку
(Дані ДФС)

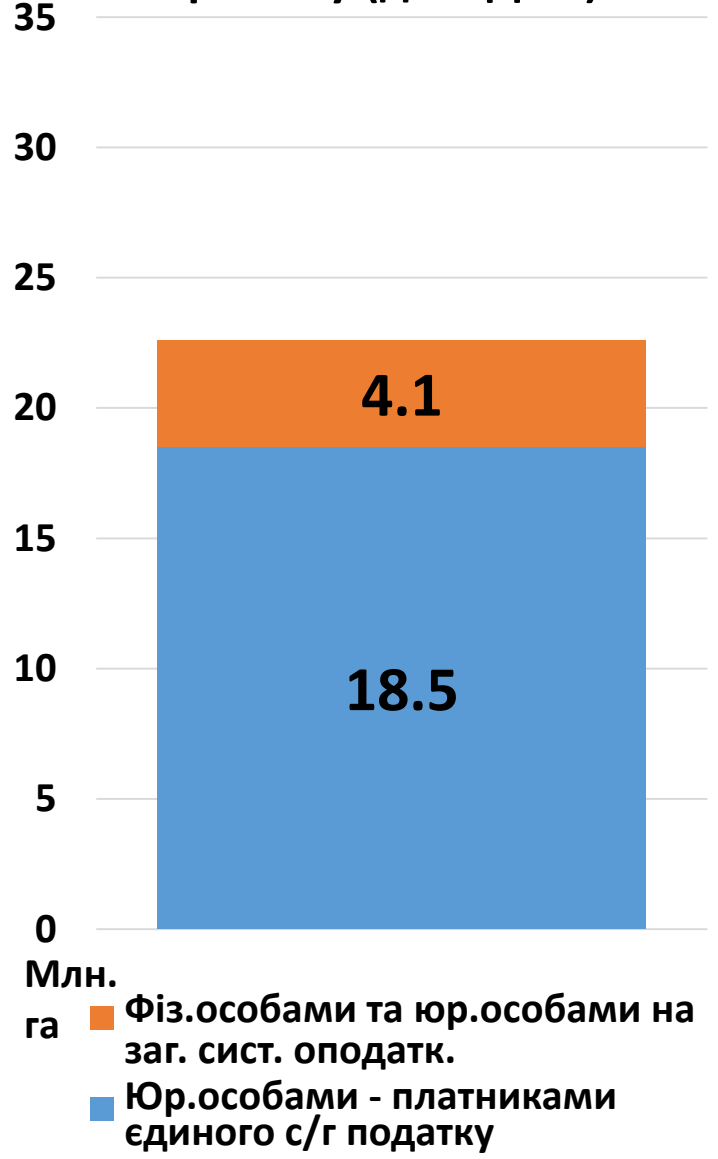

**Земля, що може бути
здана в оренду (дані ДЗК)**

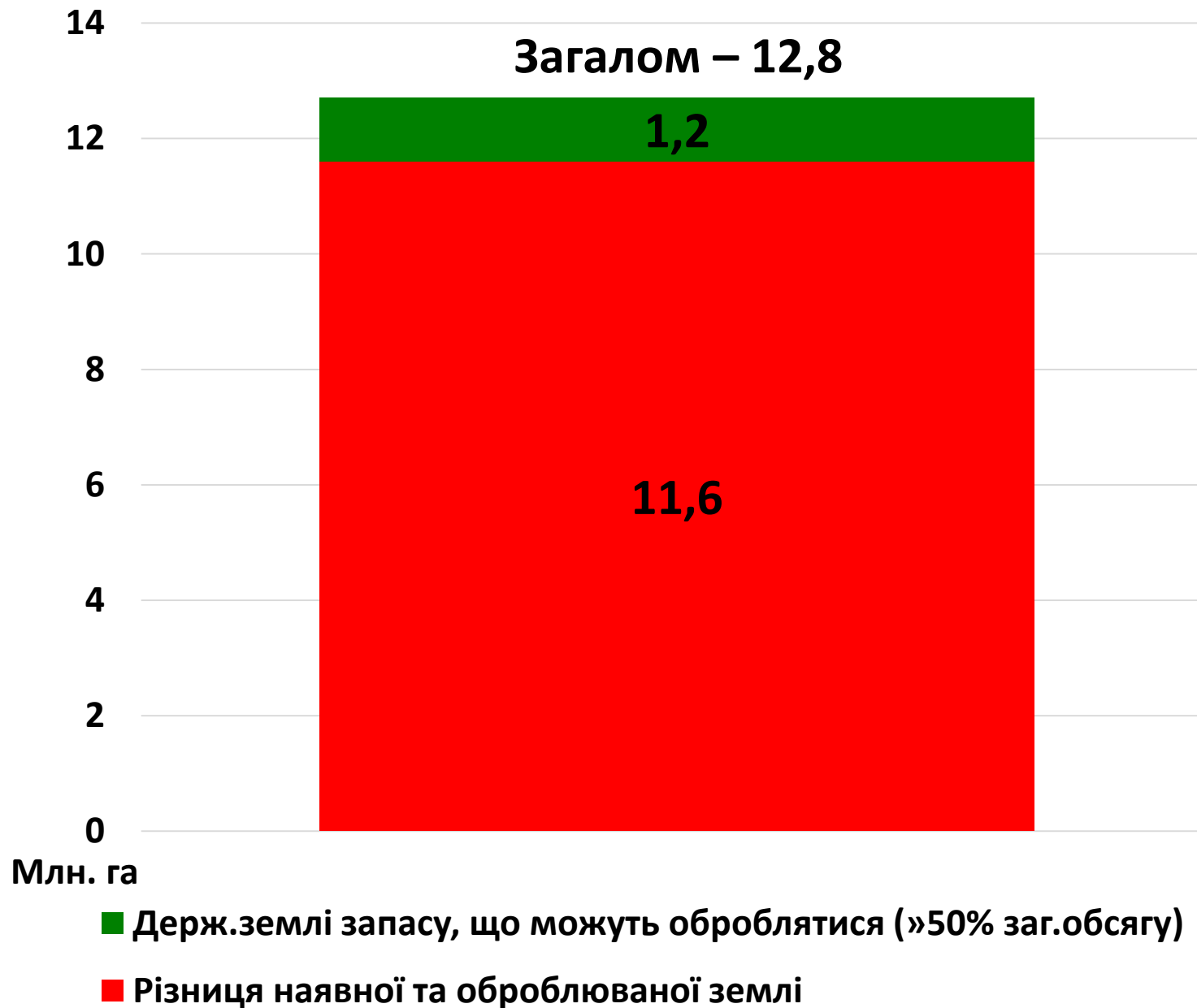
**Земля в офіційному
обробітку (дані ДФС)**

**Потенційні обсяги
тіньового обробітку землі**

ПОТЕНЦІЙНІ ОБСЯГИ ТІНЬОВОГО ОБРОБІТКУ ЗЕМЛІ (ПОРІВНЯННЯ ДАНИХ ДГК та ДФС)

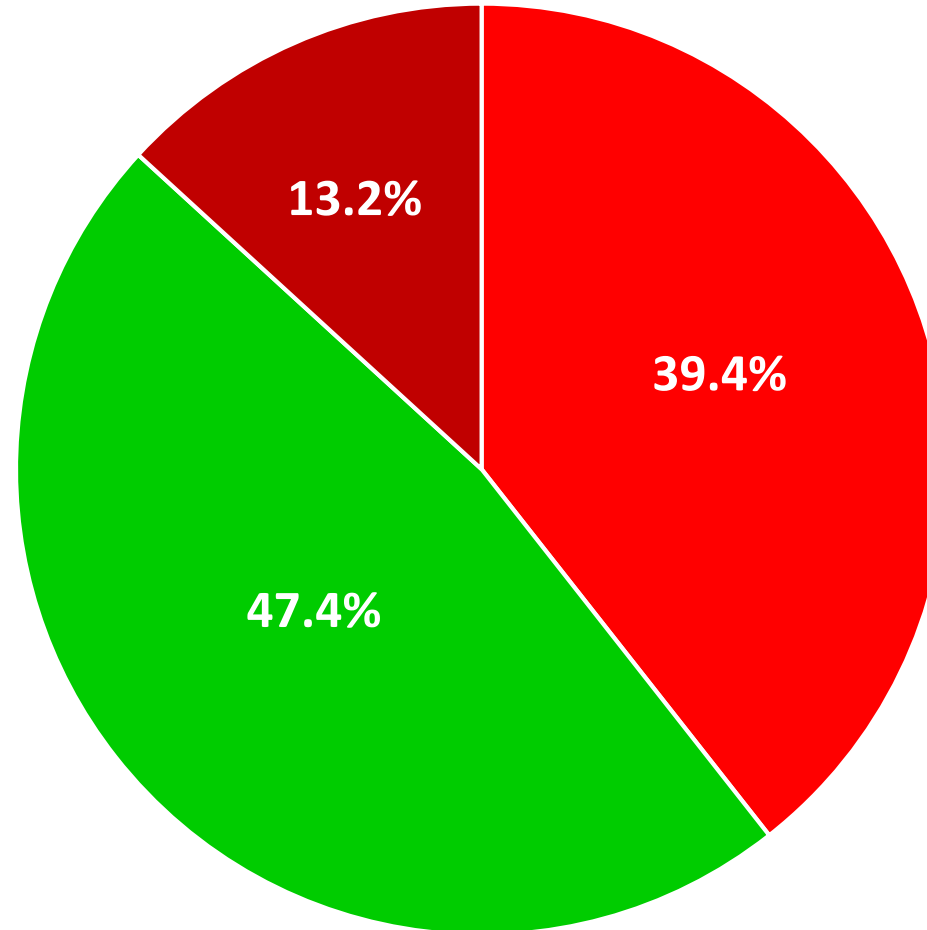
За оцінками Кесарев Консалтинг	29.5%
За оцінками проекту Світового банку	30%

ЧИ ПРОДАВАЛИ ВИ У ЦЬОМУ РОЦІ ПРОДУКЦІЮ ЗА ГОТІВКОВИЙ РОЗРАХУНОК?

ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА

Серед усіх, %

Відмову відповідати,
як правило, можна
зараховувати
як зізнання
у небажанні визнавати
наявність
продажів за готівку

VAP

Всеукраїнська
аграрна
рада

ЦЕНТР
СОЦІАЛЬНИЙ
МОНІТОРИНГ

■ Так

■ Ні

■ Відмова відповідати

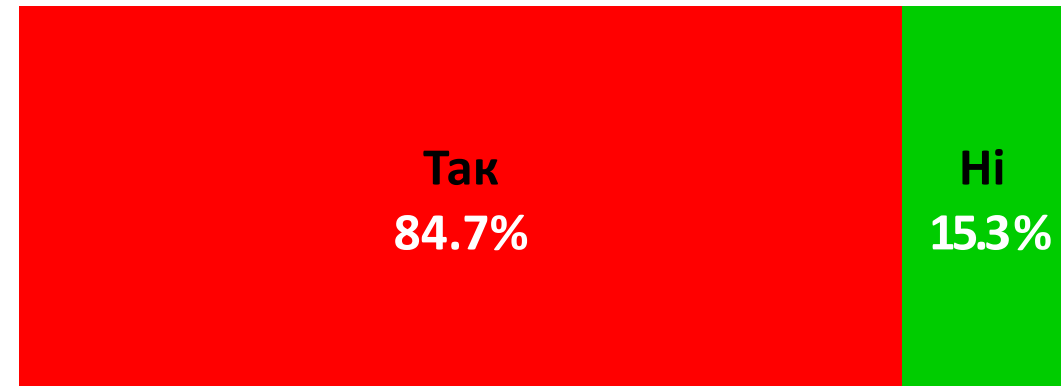

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ ПРО ВИПАДКИ ТІНЬОВОЇ ОРЕНДИ В РАЙОНІ, ДЕ ЗНАХОДИТЬСЯ ВАШЕ ГОСПОДАРСТВО?

ФЕРМЕРСЬКІ ГОСПОДАРСТВА

АГРАРНІ ПІДПРИЄМСТВА

% серед тих, хто відповів

VAP

Всеукраїнська
аграрна
рада

ЦЕНТР
СОЦІАЛЬНИЙ
МОНІТОРИНГ

Один з основних способів маскуванню тіньового обробітку –
обробіток третіми особами під прикриттям обробітку нібито:

- **«Одноосібниками»,** тобто власниками ділянок, «для особистого споживання»
- **Пенсіонерами,** які не платять податки.

Довести, що зібраний з відповідної ділянки урожай потім продається, неможливо.

Це призводить до несплати податків з отриманих прибутків.

Орендар податків не платить, оскільки формально землю не орендує і господарської діяльності не веде.

Пайовик сплачує податок на землю, який встановлений переважно на мінімальному рівні у 0.3% НГО або **100 грн/ 1 га/ рік** для ріллі.

Якщо пайовик – **пенсіонер (понад 50% усіх пайовиків)**, він нічого не платить.

**Отже, оцінка фактичного податкового навантаження становить
бл. 50 грн./ рік.**

Якщо пайовик **самостійно** обробляє землю, він, як правило, **продає продукцію за готівку, не декларує отриманий дохід і не платить з нього ПДФО**

На продукцію, отриману з 2 га, діє пільга, отже ПДФО не сплачується законно

**ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ НА 1 ГА
У ЛЕГАЛЬНИХ ВИРОБНИКІВ
(НА БАЗІ ОФІЦІЙНИХ ДАНИХ ДФС)**

Орендар платить:

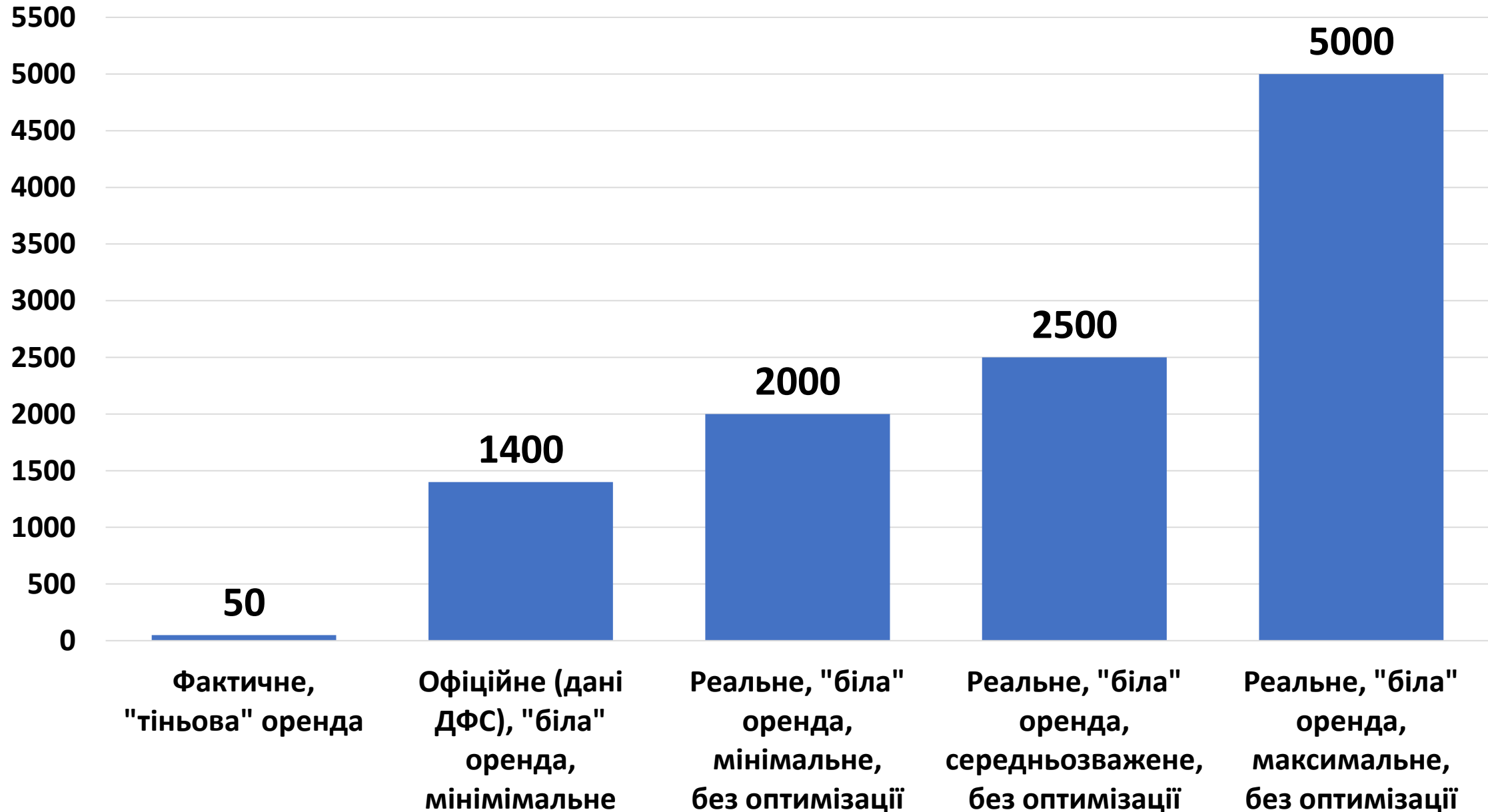
- мін. 260 грн. єдиного податку;
- бл. 240 грн. ПДФО з орендної плати;
- 220 грн. ПДФО;
- 240 грн ЄСВ із зарплати працівників;
- 18 грн військового збору;
- 515 грн ПДВ.

Загалом бл. 1400 грн на 1 га.

За оцінками аграрних асоціацій, **реальне податкове навантаження** на 1 га у підприємств, що не займаються податковою оптимізацією, становить **2000-5000 грн.**

ПОДАТКОВЕ НАВАНТАЖЕННЯ НА 1 ГА ОРЕНДОВАНОЇ ЗЕМЛІ, ГРН.

Таким чином, **втрати бюджету** від переходу 1 га с/г земель в тінь становлять:

- **мінімум** – 1,350 грн.
- **максимум** – 4,950 грн.

Втрати бюджету від тіньової оренди:

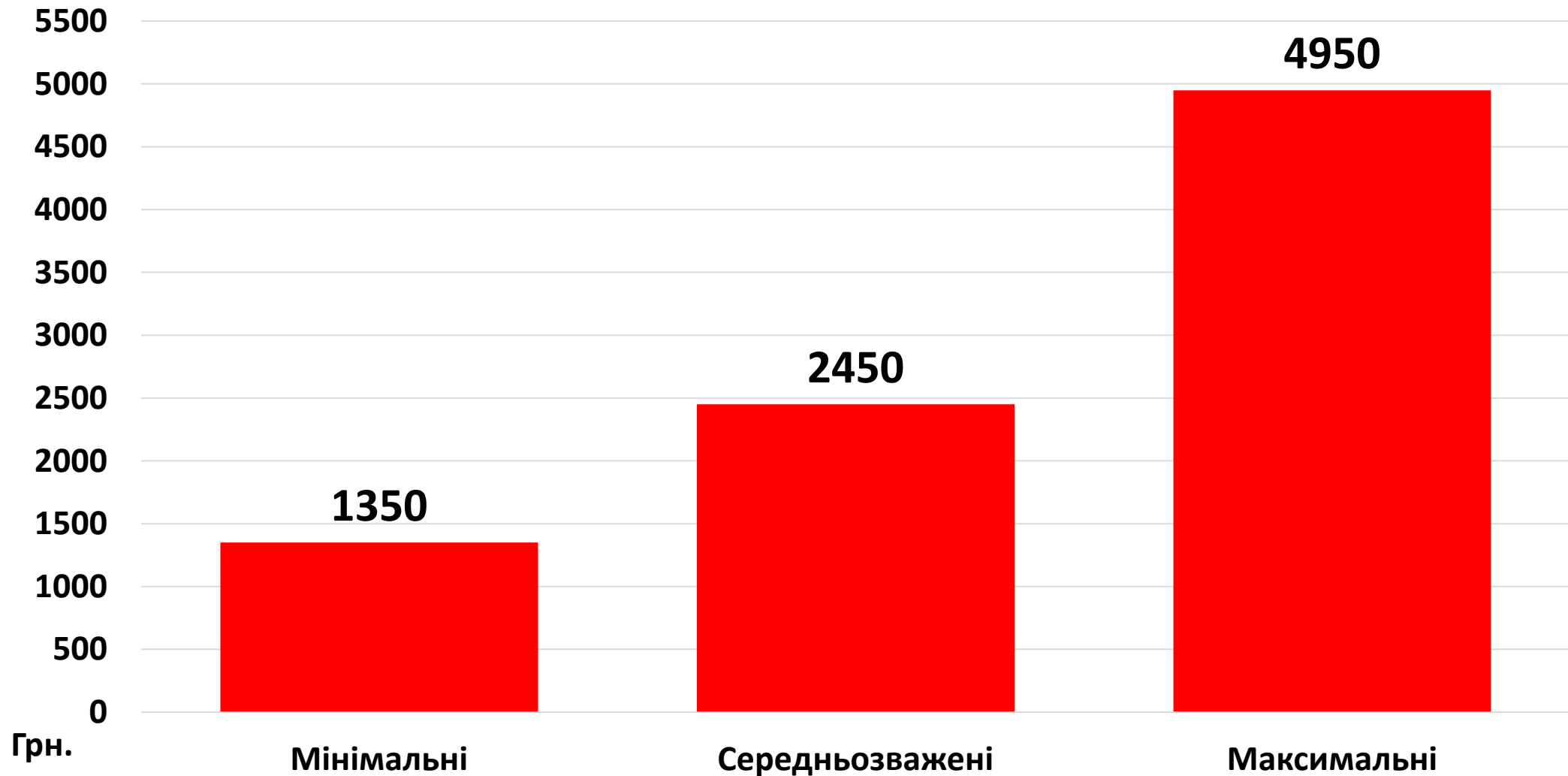
Мінімальні – 15.8 – 17,3 млрд. грн.

Максимальні – 57.9 – 63,4 млрд. грн.

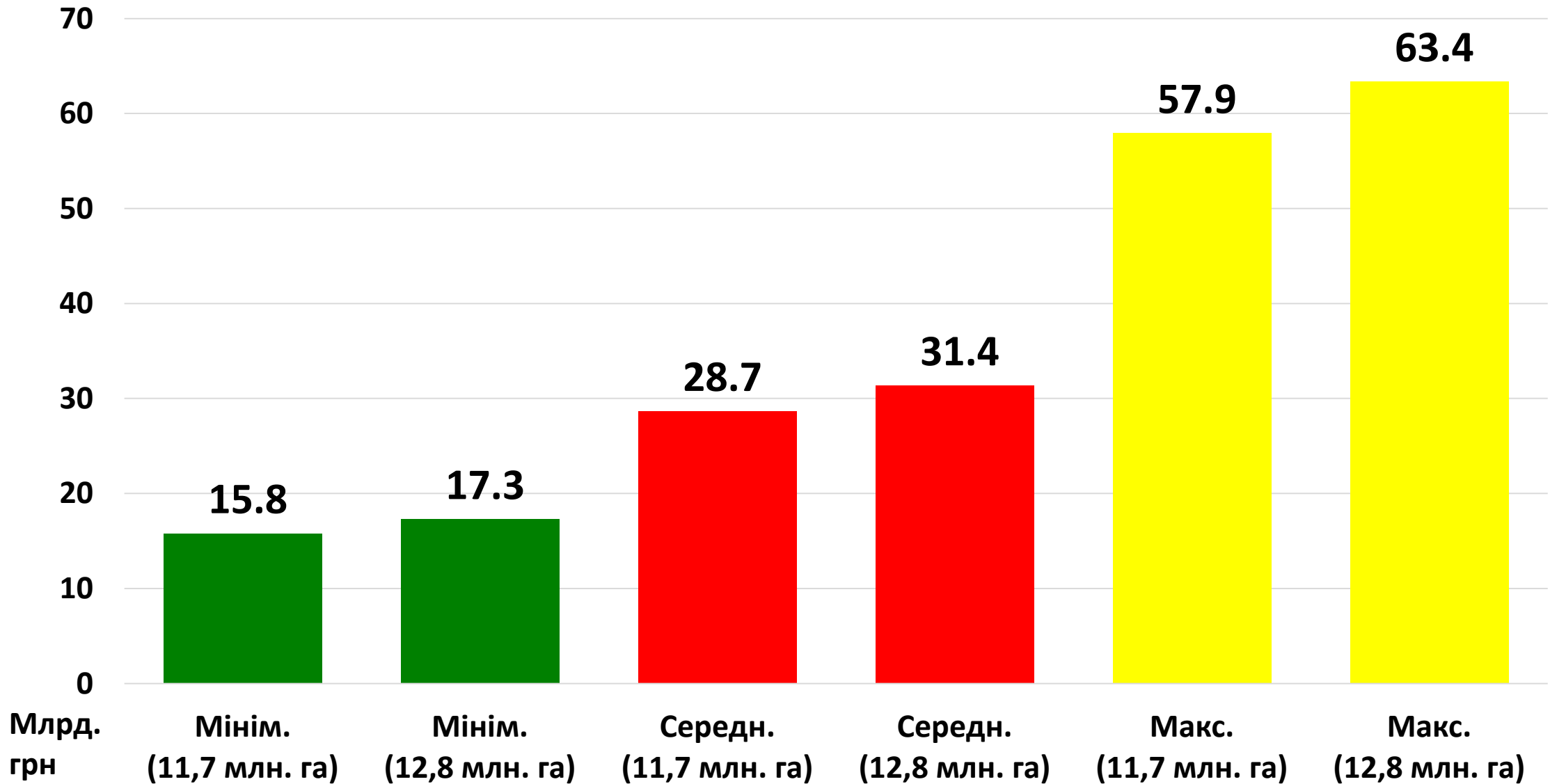
За реального «неоптимізованого» податкового навантаження на 1 га у розмірі **2,500 грн.**, бюджетні втрати складають – **29,3-32,0 млрд. грн.**

ВТРАТИ БЮДЖЕТУ ВІД ПЕРЕХОДУ 1 ГА ЗЕМЛІ У ТІНЬОВУ ОРЕНДУ

ОЦІНКА ВТРАТ БЮДЖЕТУ ВІД ТІНЬОВОЇ ОРЕНДИ ЗЕМЛІ С/Г ПРИЗНАЧЕННЯ (МЛРД.ГРН)

Дякую за увагу!

Михайло Соколов

Кесарев Консалтинг, Керуючий партнер

КЕСАРЕВ
— consulting —

